14 Ιανουαρίου 2026

Η τελετή κοπής της Βασιλόπιτας στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Την Πρωτοχρονιά εορτάζουν σήμερα – σύμφωνα με το Ιουλιανό ημερολόγιο – στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων με τον Πατριάρχη κ.κ. Θεόφιλο, εχθές (31 Δεκεμβρίου 2025/13 Ιανουαρίου 2026) να κόβει την την Βασιλόπιτα.

Κατά την τελετή ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων ανέφερε:

«Εἰ δέ καί πολυπειρίαν ποθεῖ τις, [ἡ σοφία] οἶδε τά ἀρχαῖα καί τά μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφάς λόγων καί λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καί τέρατα προγινώσκει καί ἐκβάσεις καιρῶν καί χρόνων», (Σοφ. Σολομ. 8,8)· Λέγει ἡ σοφία Σολομῶντος.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Δημήτριε Ἀγγελοσόπουλε,

Σεβαστοί Ἅγιοι Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἐπισκιάσαντος τήν Παρθένον Μαρίαν, ἐξ ἧς ἐσαρκώθη καί ἐνηνθρώπησεν ὁ Θεός Λόγος, Κύριος δέ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ χώρῳ τοῦ Παλαιφάτου ἡμῶν Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων, ἵνα δόξαν καί εὐχαριστίαν ἀναπέμψωμεν τῷ Δημιουργῷ τοῦ σύμπαντος κόσμου ἐπί τῇ ἐναλλαγῇ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς Χρηστότητος Κυρίου, (Πρβλ Λουκ. 4,19 / Ἡσ. 60,2).

Προσέτι δέ συνήγαγεν ἡμᾶς ὁ Πνεύματι ζωοποιηθείς Χριστός (πρβλ Α΄ Πετρ. 3,18), ἐπί τῇ σεπτῇ μνήμῃ τῆς κατά σάρκα περιτομῆς Αὐτοῦ, ὡς καί τῇ συνεορταζομένῃ μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Βασιλείου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ Μεγάλου τοῦ καί πρός τιμήν αὐτοῦ γενομένης τελετῆς τῆς κοπῆς τῆς ἐπωνύμου αὐτοῦ Βασιλόπιττας.

Ἡ ἐναλλαγή τοῦ ἱστορικοῦ ἡμῶν χρόνου εἰς παρελθόν παρόν καί μέλλον, εἰς ἐξερχόμενον καί εἰσερχόμενον, Παλαιόν καί Νέον, ὡς καί ὁ προσδιορισμός αὐτοῦ ἐκ μέρους τῆς φιλοσοφούσης ἀνθρωπίνης διανοίας παραμένει ἀτελής, ἄν ὄχι παντελῶς ἀδύνατος. «Οὐκ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἤ καιρούς, οὕς ὁ Πατήρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, λέγει Κύριος τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ», (πρβλ Πράξ. 1,7).

Κατά δέ τόν Σολομῶντα, ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶναι Ἐκείνη, ἡ ὁποία δύναται νά γνωρίζῃ τήν σύστασιν τοῦ κόσμου καί τήν ἐνέργειαν στοιχείων. «Αὐτός γάρ μοι [ὁ Θεός] ἔδωκε τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ εἰδέναι σύστασιν κόσμου καί ἐνέργειαν στοιχείων, ἀρχήν καί τέλος καί μεσότητα χρόνων, τροπῶν ἀλλαγάς καί μεταβολάς καιρῶν, ἐνιαυτῶν κύκλους καί ἀστέρων θέσεις», (Σοφ. Σολομ. 7,17).

Εἰς τόν «περί τοῦ Χρόνου» λόγον αὐτοῦ ὁ φιλόσοφος καί μάρτυς Ἰουστῖνος λέγει: «Ὅτι μέν τοίνυν οὔτε κίνησις οὔτε ἄνευ κινήσεως ὁ χρόνος, ἐστι φανερόν. Ἀλλ ὅτι γενητός ὁ χρόνος καί οὐκ ἀΐδιος, ἠργμένος (= ἔχων ἀρχήν) καί οὐκ ἄναρχος, πεπερασμένος καί οὐκ ἄπειρος, φανερόν ἐστι καί τοῦτο».

Ὁ Μέγας Βασίλειος, εἰς τόν κατά Εὐνομίου λόγον αὐτοῦ λέγει: «Αἱ ἡμέραι μέν, καί ὧραι, καί μῆνες, καί ἐνιαυτοί, μέτρα τοῦ Χρόνου εἰσίν, οὐχί μέρη; Χρόνος δέ ἐστι τό συμπαρεκτεινόμενον τῇ συστάσει τοῦ κόσμου διάστημα· ᾧ πᾶσα παραμετρεῖται κίνησις, εἴτε ἀστέρων, εἴτε ζῴων, εἴτε οὐτινοσοῦν τῶν κινουμένων, καθ' ὅ λέγομεν, ταχύτερον ἤ βραδύτερον ἕτερον ἑτέρου». [καί ἁπλούστερον· αἱ μέν ἡμέραι καί αἱ ὧραι καί οἱ μῆνες καί τά ἔτη εἶναι μέτρα τοῦ Χρόνου καί ὄχι μέρη; Ὁ δέ χρόνος εἶναι διάστημα, τό ὁποῖον ἐκτείνεται μαζί μέ τόν κόσμον ἀπό τῆς

δημιουργίας· ἐντός αὐτοῦ τοῦ διαστήματος μετρεῖται κάθε κίνησις εἴτε τῶν ἀστέρων εἴτε τῶν ζῴων εἴτε ὁποιουδήποτε ἄλλου κινουμένου κτίσματος, καί ἐπί τῇ βάσει αὐτῆς τῆς μετρήσεως λέγομεν ὅτι τό ἕνα κινεῖται ταχύτερον ἤ βραδύτερον ἀπό τό ἄλλο].

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἐναλλαγή τοῦ χρόνου ἀποτελεῖ γεγονός, τό ὁποῖον σηματοδοτεῖ τό διατρεχόμενον διάστημα τῆς κοσμικῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου, πολλῷ δέ μᾶλλον τῆς ἱερᾶς ἱστορίας, ἡ ὁποία ἀποκορυφοῦται ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς θείας Οἰκονομίας, τοὐτέστιν ἐν τῇ ἐνσαρκώσει καί ἐνανθρωπήσει τοῦ Θεοῦ Λόγου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Τούτου ἕνεκεν ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, ἀκούουσα εἰς τούς ἁγιογραφικούς λόγους τοῦ Κυρίου: «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἐάσασθαι τούς συντετριμμένους τήν καρδίαν... ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτόν Κυρίου δεκτόν», (Ἡσ.61, 1-2/ Λουκ. 4, 18-19), ὄχι μόνον ἑορτάζει τό γεγονός τοῦτο, ἀλλά καί ἐπικαλεῖται τήν παρά τοῦ Θεοῦ Πατρός εὐλογίαν τοῦ «ἐνιαυτοῦ Κυρίου», λέγουσαν: «Ὁ Πνεύματι ἁγίῳ συνημμένος, ἄναρχε Λόγε καί Υἱέ, ὁ πάντων ὁρατῶν καί ἀοράτων συμπαντουργός καί συνδημιουργός, τόν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐλόγησον», (Β' Κορ. 6.2).

Κατά δέ τήν ἐπισήμανσιν τοῦ Μελίτωνος Σάρδεων, «Χρόνος μέν ἐστι τό διάστημα, καθ' ὅ πράττεταί τι, καιρός δέ ὁ ἐπιτήδειος τῆς ἐργασίας χρόνος». Διό καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἑρμηνεύων τόν ὡς ἄνω Παύλειον λόγον: «ἰδού νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδού νῦν ἡμέρα σωτηρίας», λέγει: «Καί προφητείας ἀναμιμνήσκει [ὁ Παῦλος] κατεπείγων αὐτούς καί συνωθῶν εἰς τό διαστῆναι (νά ἐνεργοποιηθοῦν) πρός τήν τῆς οἰκείας σωτηρίας ἀντίληψιν».

Εἰς τοῦτο ἀκριβῶς κατεπείγει καί συνωθεῖ ἡμᾶς ὁ θεῖος Παῦλος, εἰς τό νά ἐνεργοποιηθῶμεν πρός τήν τῆς οἰκείας σωτηρίας ἀντίληψιν. Τοῦτο βεβαίως ἐπιτυγχάνεται ἐν τῷ λειτουργικῷ τῆς Ἐκκλησίας, τοὐτέστιν ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἔνθα ὁ χρόνος γίνεται καιρός.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἀπαντῶν εἰς τήν κατ' ἐπίνοιαν θεώρησιν τοῦ χρόνου ὑπό τῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐθνικῶν δηλονότι φιλοσόφων λέγει: «Οὐ γάρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τήν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καί παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς Ἐκείνου μεγαλειότητος», (Β'. Πετρ. 1,16). Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ θεσπεσίου Πέτρου ὑποδηλοῦν καί πάλιν ὅτι ὁ χρόνος ὁ γενόμενος καιρός ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ, τοὐτέστιν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐδόθη εἰς ἡμᾶς, ἵνα καί ἡμεῖς καταστῶμεν διά τῆς πίστεως καί τῆς φωτιστικῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, «ἐπόπται τῆς Ἐκείνου μεγαλειότητος», τοὐτέστιν -θεωροί τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Τήν ὁμολογίαν ταύτην τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, τήν ἀναφερομένην εἰς τόν τοῦ Χρόνου δημιουργόν, Κύριον καί Θεόν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τόν καλέσαντα ἡμᾶς εἰς τό θαυμαστόν αὐτοῦ φῶς (πρβ. Α' Πετρ. 2,9), τό φῶς τό ἀληθινόν (Ἰωαν. 1,9) ἐν τῷ νῦν καιρῷ τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ χρόνου, καλούμεθα νά ἀνανήψωμεν κατά τόν ψαλμικόν λόγον: «Ἡ ψυχή ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγίς συνετρίβη καί ἡμεῖς ἐρρύσθημεν», (Ψαλμ. 123,7).

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ νῦν καιρός τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ ἁγιογραφικοῦ χρόνου, εἶναι ὁ κατ'ἐξοχήν κατάλληλος καιρός νά ἀναλογισθῶμεν, κατά τόν Εὐαγγελιστήν Λουκᾶν, «τήν εἰς τόν Θεόν μετάνοιαν καί πίστιν τήν εἰς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν», (Πράξ. 20,21). Καί τοῦτο, διότι ζῶμεν εἰς καιρούς χαλεπούς, εἰς καιρούς κατά τούς ὁποίους ἡ ἁμαρτία, τοὐτέστιν ἡ ἀποστασία, ἡ ἀνομία καί ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους (Λουκ. 22,53) θεωροῦνται ἐλευθερία δῆθεν, ἐπιβουλεύονται τοιουτοτρόπως καί διαβάλλουν «τήν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἥν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. 2,4). Ἡ δέ ἀνθρωπότης δοκιμάζεται ἀπό πολέμους, διαμάχας καί «ἐκ παντός φαύλου πράγματος» (Ἰακ. 3, 16) κατά τόν ἀπόστολον Ἰάκωβον τόν Ἀδελφόθεον.

Τήν κατά σάρκα Γέννησιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζοντες ὡς καί τήν ἀνατολήν τοῦ νέου Χρόνου, ἱκετεύσωμεν τόν Μέγαν τῆς Καππαδοκίας Ἱεράρχην, Ἅγιον Βασίλειον τόν οὐρανοφάντορα, ἵνα μετά τῆς Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας πρεσβεύῃ ὑπέρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καί ὑπέρ εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἰδιαιτέρως δέ τῆς δοκιμαζομένης καί ἐν ἀπορίᾳ περί τοῦ πρακτέου εὑρισκομένης Ζώνης τῆς Γάζης καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, οὐ μήν ἀλλά καί ὑπέρ παύσεως τῶν ὡς μή ὤφειλε διχοστασιῶν καί θεραπείας τῆς διαρραγείσης ἑνότητος τῆς Μιᾶς, Ἁγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Μετά δέ τοῦ ὑμνῳδοῦ εἴπωμεν: «προαιώνιε Λόγε τοῦ Πατρός, καὶ τὴν σύμπασαν κτίσιν παντοδυνάμῳ σου λόγῳ συστησάμενος, εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, δωρούμενος εἰρήνην [καί τήν ἑνότητα] ταῖς Ἐκκλησίαις σου». Φύλαττε τήν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ, τό εὐσεβές Χριστεπώνυμον ἡμῶν ποίμνιον, τήν Γεραράν Ἁγιοταφιτικήν Ἡμῶν Ἀδελφότητα καί

τό εὐσεβές γένος καί ἔθνος τῶν Ρωμαίων Ὀρθοδόξων. Ἀμήν. Εὐλογημένον καί εἰρηνικόν τό Νέον Ἔτος 2026. Ἔτη Πολλά!»

Ακολούθως δε εψάλη το Απολυτίκιον της εορτής της Περιτομής του Χριστού: «Μορφήν αναλλοιώτως ανθρωπίνην προσέλαβες...» και του Μεγάλου Βασιλείου «Εις πάσαν την γην εξήλθεν ο φθόγγος σου» και ακολούθως ο Μακαριώτατος έκοψε την πίττα λέγων: «αίσιον, ευτυχές και ειρηνικό το Νέον Έτος 2026 και διένειμε αυτήν εις τους τιμώντας την τελετή, τον Γενικό Πρόξενο της Ελλάδος εις τα Ιεροσόλυμα κ. Δημήτριο Αγγελοσόπουλο, την Πρόξενο κ. Άνναν Μάντικα, τους Αγιοταφίτας Αρχιερείς, Αρχιμανδρίτας, Ιερείς διακόνους και μοναχούς, εις τας μοναχάς και εις πάντας τους συμμετέχοντας.

Εν ω ο Μακαριώτατος διένεμε την πίττα οι Αγιοταφίτες δόκιμοι της Πατριαρχικής Σχολής Σιών έψαλλαν: «εμείς η νέα γενεά του Παναγίου Τάφου...» και τα Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα.

Μετά δε το πέρας της τελετής επεσκέφθησαν μετά του Σχολάρχου μοναχού π. Βασιλείου τον Μακαριώτατον και τα μέλη της Αγιοταφιτικής Αδελφότητος ψάλλοντες τα κάλαντα εις τα δωμάτια αυτών.

